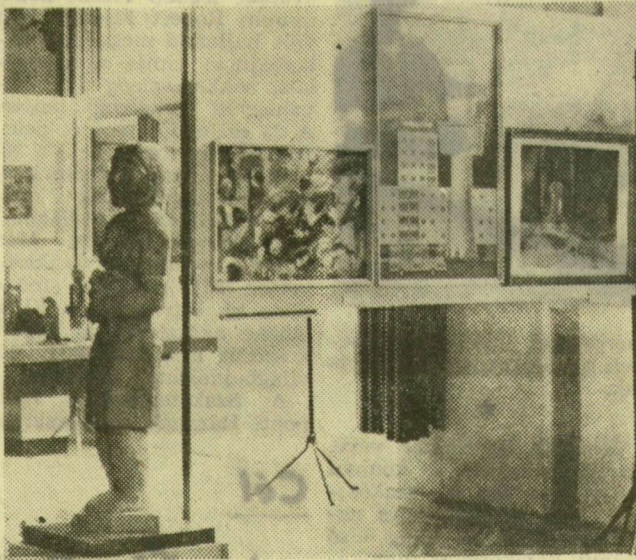

Amatőrök megyei tárlata

Az ember az üdülés unalmas perceiben először csak egy dugót akar faragni a borosüvegbe, az elveszett helyére, s lám, e dugónak szeme és orra, füle és kalapja lesz. S ez a dugófej szárnyakat akaszt a farigcsáló ember vállaira, s többé nem engedi letenni kezéből a faragó bicskát, a vést. Ha hazamegy a gyárból, újabb és újabb rönkök forgácsai pattannak, s előlép a fából a nézelődő parasztember, a nagyothalló öregasszony, a morzsoló nagyanyó, meglekésül a fa, s valami ősi nyugalmat, egyszerűséget áraszt. Aztán egy vaskos lányfigura is, részletek nélküli nagy formákkal, mint egy totemoszlop. Tenyerében madár, kinek odaszól: *Eredj! Így indítja útjára szobrai Hegyi Flórián hődmezővásárhelyi munkás-ember, s ez a faszobra jelképe is lehetne nemcsak a képzőművészeti körök és egyéni alkotók megyei kiállításának — melyet tegnap délután a Bartók Béla művelődési központban Bónszky Pál művészettörténész, a Népművelési Intézet osztályvezetője nyitott meg —, hanem az egész magyar amatőrmozgalomnak is.*

Acz S. Sándor felvétele

Szobrok és képek a kiállításon

nebulókat oktató rajztanárok, szobrokat faragó munkások és grafikusok készítő fogorvos önmagában is polarizációt, heterogenitást, sokarcúságot jelent. Csakúgy, mint a műfajok változatossága. Festmények, rajzok és szobrok mellett látható itt levelekből és virágokból komponált kép, intarzia és farielief, bőrkompozíció és ötvöstárgy, textil falikép és kisplasztika.

A naiv alkotók kezében az ecset és a faragó bicskika a leggyakoribb. *Özv. Czene Jánosné* kiszombori konyha-müterméből ezúttal három naiv bájjal, sok ötlettel fűszerezett akvarell került a kiállításra. A sorozattal fel szabadulánk 30. évfordulóját köszönti ösztinte, tiszta szándékkal, eredeti motívumokkal, sajátos szemlélettel.

Pető Gizella Tavasz című festményén chagalli figurák repülnek, *dr. Bod Árpád* Egy napom című olajképén tobzódnak a színes figurák, *Bernáth Péter* Moszkva című alkotásán a Vaszilij Blaszennij székesegyház mesébe illő, színes-hagymakupolái e különös nézetből ékszerként hatnak a modern környezet hideg színeiben.

Az amatőr alkotók népe-sebb csoportja az, amelyik szívós és kitartó szorgalommal egyénileg vagy körökbe tömörülve, művészek irányítása mellett mind nagyobb és nagyobb ismeretekre tesz szert. Úgy érzem, napjainkban ez az amatőr mozgalom járható útja. A kiállított népes táborából csak néhány példa a megközelítések sokféleségére. Érdemes megfigyelni *Kovács Lajos* konstruktív munkáit, *Kovács Jolán* keleti hatású, dekoratív portréját, *Máté Ottilia* kristálytisza szerkezetű, finoman megmunkált képeit, *Cs. Patay Miklós* dekoratív enteriőr-részleteit, *Bálint Dezső* Zoltán zenei hangulatokat idéző kompozícióját, *Kenéz Ágnes* zebegényi akvarelljét, *Buza Géza* és *Soós László* festményeit, vagy *Kruzsly László* két köplasztikáját.

A legegységesebb és legszívnalásabb a kiállítás grafikai anyaga. Ez elsősorban a Bartók Béla grafikai kör tagjainak — *Csonka János*, *Zelmann Katalin*, *Módis Éva*, *Czakó János*, *Mráz János*, *Szekerés Ferenc*, *Szebán Béla* — köszönhető. Mellettük figyelemre méltó grafikai lapokkal jelentkeznek *Bakacs Lajos*, *Sonkódi István*, *Somodi Ferenc*, *Rózsa Imre*, *Kiss Tamás*.

Tandí Lajos

Juhásznapi

Fejér megye híres juhtenyésztő gazdaságában, a lajoskomáromi „Győzelem” Termelőszövetkezetben rendezték meg csütörtökön a hagyományos, Fejér megyei juhásznapot. A résztvevők megvitatták a juhtenyésztéssel kapcsolatos időszerű feladatokat, tanácskoztak az ágazat fejlesztésének lehetőségeiről.

Ülést tartott a nőbizottság

Kibővített ülést tartott tegnap, csütörtökön a népfőnt városi bizottságának nőbizottsága. *Szatmáry Emilné*, a Csongrád megyei pártbizottság nőreferense a nők közéleti szerepléséről tartott előadást, *Dubecz György*, a népfőnt megyei bizottsága-

Hol tart Magyarország?

Lapozgatom a Magyar statisztikai zsebkönyv 1975 című kis kötetét. A címben fölöttébb kérdésre ennek az érdekes, mondhatnám okos könyvecskének kellene felelnie. Jóllehet sok-sok összehasonlító adatot közöl, egyértelmű választ, illetve valamiféle objektív besorolást hiába vár az olvasó. Kinek-kinek magának kell megállapítania, hogy a közzétett tájékoztató adatok alapján hazánk hova sorolható, illetve húsz-harminc európai és néhány más ország között hanyadik hely illeti meg. A feladat nem könnyű, hiszen a kép igen sokszínű és változatos.

Vegyük mindjárt néhány fontosabb iparcikk termelését 1973-ban. Ha csupán Európát nézzük például az egy főre eső villamos energia előállításában, akkor Magyarország 1690 kwóval az utolsóelőtti helyen áll, mögöttünk csak Görögország következik 1505 kwóval. Az acétermelését illetően valamivel jobban állunk, amennyiben hazánkban 319 kilogramm esik egy lakosra, Bulgáriában csak 261, Jugoszláviában pedig 127 kiló. Nem árt azonban tudni, hogy Csehszlovákia közel háromszor annyi, Ausztria pedig csaknem kétszer annyi acélt termel egy lakosra számítva, mint Magyarország. Aztán a cementtel sem állunk valami jól: minden erőfeszítésünk ellenére is csak évi 3,4 millió tonnát állítunk elő, amiből egy főre csak 326 kiló esik, alig előzve meg a közvetlenül utánunk következő Hollan-

diát. A szomszédos szocialista országok — Jugoszláviát kivéve — mind több cementet termelnek, mint hazánk.

És a mezőgazdaság? Búzából 1973-ban 34,8 mázsát termeltünk hektáronként, messze lemaradva a 47,4 mázsás átlagú Belgiumtól, a 44,1 mázsás NDK-tól, nem is beszélve a hektáronként 52,5 mázsa búzát termelő Hollandiától. Ezek az eredmények bizonyosan összefüggnek a műtrágya-felhasználással is. Hazánkban két esztendővel ezelőtt 216 kilogrammot használtunk hektáronként, viszont Belgiumban 597, az NDK-ban 361. Hollandiában pedig 715 kiló műtrágyát szórta ki egy hektár szántóföldre. S ahol kevesebbet produkáltak, ott — eltekintve a talajviszonyoktól — ennek rendszerint a gyenge műtrágyázás az oka.

Nem állunk rosszul ugyanakkor a lakásépítéssel: 1973-ban 8,2 lakást építettünk ezer lakosra számítva, megelőzve tucatnyi országot Európában, köztük az NDK-t, Romániát, Ausztriát, Lengyelországot, Előkelő helyen áll hazánk az orvosellátásban is. nálunk 408 lakos jut egy orvosra, a jobb helyzetben levő Szovjetuniót és Csehszlovákiát kivéve, minden európai országban, sőt az Egyesült Államokban és Japánban is több. Idegenforgalmunk szintén kedvezően alakult. A határátlépési (tehát nem szállodai) statisztikát véve alapul, az 1973. évi 7,2 millió külföldi látogatóval megelőztük

Lengyelországot, Bulgáriát, s valószínűleg Görögországot is. Tévéellátottságunk jó közepesnek mondható: ezer lakosra nálunk több mint 220 megvásárolt készülék jut, míg Bulgáriában, Jugoszláviában, Lengyelországban lényegesen kevesebb. Igaz viszont, hogy messze előttünk jár az NSZK, ahol mintegy 300, vagy pláne Svédország, ahol megközelítően 350 tévékészülék jut ezer lakosra. És mit szóljunk a személyautó-állományról, hiszen 1972-ben nálunk csak 33 darabot mutattott ezer főre számítva a statisztika (azóta természetesen több van), Csehszlovákiában ugyanakkor 75, Ausztriában 194, az Egyesült Államokban pedig 462 személykocsit tartottak nyilván ezer lakosonként.

Az átlagberek nem sokat mondanak, hiszen azok reálértékét nem jelezheti a táblázat. A gyakran utazgató, Európát járó turisták tájékoztatása végett mégis kiemelünk néhány adatot: a munkások átlagbére tavalyelőtt nálunk 2474 forint volt, Lengyelországban 2373 zloty, Jugoszláviában 1874 dinár, Romániában 1549 lei, a Szovjetunióban pedig 147 rubel.

Mint látható, a Központi Statisztikai Hivatal is bajosan tudná kimondani, hogy hazánk pontosan hanyadik helyen áll a nemzetközi ranglistán. Mindenesetre aki tud banni az adatokkal, leszűrhet azokból jó néhány hasznos megállapítást.

F. N. I.

Új film

Autó

Színes magyar film. Írta: Bősziroményi Géza és Gyarmathy Lívia. **Rendezte:** Bősziroményi Géza. **Operatőr:** Koltai Lajos. **Zenét készítette:** Tamássy Zdenkó. **Főszereplők:** Eva Ras, Juhász Jácint, Gil Legnis, Pásztor Erzsi.

Mindenki közlekedik — hirdeti címében a népszerű televíziós műsor, a rádióban hetente jelentkezik a *Csúcsforgalom*, a Népszava a közelmúltban indított nagyszabású KRESZ-pályázatot, s más újságokban is rendszeresen jelentkezik autós és közlekedési rovatok. Ország-szerte szervezik a közlekedési vetélkedőket. KRESZ-tanpályákon, játékos körülmények között ismerkednek a gyerekek a közlekedés szabályaival. Társadalmi ügy lett nálunk a közlekedés. Köszönhető mindez annak a több mint félmillió személygépkocsinak, mely napjainkban nem éppen csodás útjainkon fut, s annak, hogy ez a szám öt éven belül megkétszereződik. Nem véletlen tehát, hogy az autó a néhány évvel ezelőtti státuszszimbólumból, a kabarétréfákából és viccekből minden napjaink homlokterébe került, társadalmi gond lett. Olyannyira, hogy a körülötte, az érte és a benne való lét a filmeket is megihlette.

A Gyarmathy-Bősziroményi házaspár „harapott rá” a felkiáltójelekkel kínálkozó témára, s ha előző közös filmjeikre — Ismeri a szandi-mandit?, Madárkák, Alljon meg a menet! — gondolunk, máris fölsejlik előttünk egy groteszk lencsén át szemlélt társadalmi gond, centrumában egy autóval; fölsejlik egy filmes karikatúra ironikus és önrironikus, gyilkosan szatirikus vonalakkal fölvezetve. A téma szinte ki-

nálta a különös szögből — az autó üvegén át kívülről befelé és belülről kifelé — szemlélt valóságot, ahonnan éleesebb kontúrokkal rajzolódnak ki az emberi jellemek, erőteljesebb hangsúlyt kapnak az emberi kapcsolatok. Bősziroményi Géza, a rendező ezúttal viszont nem tudta eldönteni, hogy az autó üvegén innen vagy túl álljon-e. Olyan történetet vitt filmre, mely alkalmas lett volna arra, hogy a művészi szemlélet e görbe tükrén át mondanivalója érdekében fölnagyítson és elhagyjon, kiemeljen és átrendezzen, torzíson és nevetessen, de mindenképpen elgondolkosszon — ám ez a tükrök az utóbbi időben mintha szelvedebb, megbocsátóbb és homályosabb lenne, mint az első filmek esetében.

Fazekas Lili telefonközpontos sete-suta lány váratlanul autót kap ajándékba. Csak mikor megérkezik, derül ki, hogy a Renault-Gordini egy roncs. Az autó — akármilyen csodát is varázsol belőle S. Kovács Gábor, a Mester, a snájdig fiatalember, és Forgó papa, az egykori autóversenyző — önmagában mit sem ér. De a vezetéshöz sem elég a legkiválóbb oktató, legyen az akár S. Kovács Gábor is, ha Lili-kében az érzék halvány reménye sem villan fel. Így aztán hiába minden — korrepetálás, mesterkedés, kaland, autós kirándulás és ámokfutás — se a vezetéstől, se a happy endből nem lesz semmi.

A nagyszerű részletekben és szellemes pillanatokban bővelkedő film egészében mégis csalódás. Hiába *Koltai Lajos* alázattal is remekelő operatőri munkája, *Eva Ras* fanyar figurája, *Juhász Jácint* szúrós pillantása és *Gil Legris* autósbravúrjai.

T. L.

Szemtől szembe

Ankét Újszeged közlekedéséről

Jobb későn, mint soha — mondta az egyik hozzászóló az újszegedi anketón, amelyen néhány nappal ezelőtt a városrészi közlekedésének gondjait beszéltek meg a Volán, valamint a tanács építési és közlekedési osztályának vezetői Újszeged lakóival. Igaza lehet a hozzászólónak. Ha a február elején bevezetett és alapvető rendszerében megváltoztatott autóbussz közlekedésről időben kérdezik az érdekeltek véleményét, néhány hasznos javaslat azóta már megvalósulhatott volna. Így, két és fél hónap elteltével a kedélyek viharosabb hullámlásának lehetettek tanúi az anketé résztvevői, az is igaz persze, hogy így már gyakorlati tapasztalatokra hivatkozhatott mindkét fél, a forgalom szervezői és a közvéleményt ott képviselő újszegediek is.

Bizonyára nem várta az anketé egyetlen javaslattevője sem, hogy másnap reggeltől már a kért és módosított útvonalon — sűrítve, illetve ritkábban — közlekednek majd az újszegedi

buszok. Ahogy a februári változást gondos mérlegelés előzte meg, a most elhangzott javaslatokat is meg kell majd vizsgálni. Forgalomszámlálás és menetidőmérés mellett számtalan szempont mérlegelése után dönthet úgy a Volán — s nem is egyedül —, hogy a néhány kérdés, észrevétel helytálló, megvalósításuk pedig a többség érdeke.

Mert egyvalamiről nem szabad megfeledkeznünk: ami jó lenne egy utasnak (tíznek, száznak, ezernek), nem biztos, hogy kedvez száznak, ezernek, tízezernek. A számok itt önmagukért beszélnek. Odesszában kétezer lakás épült meg, s ha csak három-négytagú családokra gondolunk is, a húsz-ezer lakosú Újszeged súlypontjának kell a lakótelepet tekintenünk. Ezért érezzük úgy, hasznos lépés volt első-sorban Odessza és a városközpont kapcsolatát erősíteni az új járatokkal. S hogy miért szűnt meg a körjárat? Erre is magyarázatot ad a következő szám: 2150 férőhellyel nőtt óránként az autóbusszok kapacitása az új rend óta. Megszűnt Odessza és a Rózsa Ferenc sugárút között a felesleges utaztatás, s a végleges útvonalak, forduló elkészülte után — de mindenképpen folyamato-

sabb lesz Újszeged belső forgalma is.

Május végéig a megállók oszlopaira felfestik az ott megálló járatok jelzőszámait, s hamarosan megkezdik az első és utolsó busz indulási idejét feltüntető zománctáblák kihelyezését. A liget kitaposott csapását betonlappal burkolják be, hogy a forgalmas hídfőt elkerülhessék a gyalogosok, ha a strand irányából a lakótelep központjába igyekeznek. Továbbra is nagy gondot fordít a Volán gépkocsivezetői emberj magatartására, hogy a rövid együttutazás alatt ne kerülhessen sor heves incidensekre. Hiszen van, s éppen Újszegeden, jó példa is. „Több ilyen pilóta kellene” — mondták a 71-es járat utasai Bakró Jenő gépkocsivezetőre célozva, aki udvariasságával, emberségével teremti jó hangulatot az autóbussen.

Hasznos és mindenképpen követendő példa volt ez az újszegedi anketé. Beszélgesünk barátságosan, osztozzunk a közös gondokon — így süríthetnénk a tanulságot. Ismerve az okokat, könnyebb elfogadni, megérteni a tényeket. Úgy érezzük, a jó kezdeményezést — ilyen ösztinte, „szemtől szembe”-fordulók elkészülte után — de mindenképpen folytatni.

P. K.

Gyárrekonstrukció

A próbaüzemelések sikeres befejezése után csütörtökön üzembe helyezték a Vörös Október Férfiruhagyár nyíregyházi gyárának új termelői egységét. Ezzel befejeződött a nyíregyházi gyár 1970 óta tartó rekonstrukciója.